

door Jan Schipper

Voormalig B&E
redactieraadslid

Niet alle vernuft is ook wijsheid

Verrijn Stuart (Prof. Dr. G.M.) formuleerde zijn cyclisch inzicht toen zo helder. Het Ten Geleide op pagina 1 van het allereerste nummer van Bank- en Effectenbedrijf (juni 1952) sloot hij af met "slechts het zich gestadig verdiepen in de oorzakelijke of organische samenhang der onderdelen van het bedrijf, waarin men werkt, verschaft morele voldoening en ware arbeidsvreugde".

Het had nog heel wat voeten in de aarde, met lange tenen, maar in juni 1968 kon namens alle koepelorganisaties toch bekend worden gemaakt dat, aan de Herengracht, ten huize van de Bankiersvereniging, het Nederlands Instituut voor het Bank- en Effectenbedrijf (N.I.B.E.) was opgericht. Van de hand van voorzitter Verrijn Stuart werd de doelstelling "...het aankweken en bevorderen van de belangstelling voor en de kennis van het bank- en effectenbedrijf". Deze doelstelling kwam voort uit het besef in die dagen, dat met name de hoger geplaatsten in toenemende mate over steeds meer kennis van buiten het eigenlijke vakgebied moesten beschikken. Het werd dus een instituut, niet een bedrijf, in analogie van het befaamde Institute of Bankers in Londen, dat in 1872 was opgericht "to promote the consideration and discussion..."

In het NIBE werden ingebracht

- de Tweejarige Bankcursus, (kiemjaar 1943!) en
- het vakblad Bank- en Effectenbedrijf.

Het ideaal van de education permanente werd verder ondersteund door het:

- instellen van een bijzondere leerstoel aan de Gemeente Universiteit;
- inrichten van een vakbibliotheek;
- organiseren van lezingen;
- uitgeven van boeken; en het
- subsidiëren van wetenschappelijk onderzoek.

Hoewel zelf navolger van het Schotse Institute, is het Engelse meer dan een eeuw mondiaal leidinggevend geweest. Van Nieuw-Zeeland tot Canada, en alle ooit Britse kolonies daar tussenin, hebben zulke verenigingen voor bankiers educatie bestaan. En ook de klad kwam vanaf

Londen. Een kwantitatieve aderlating was de verzelfstandiging van de branche Hong-Kong in 1995. Maar fnuikend werd de tijdgeest. In de City voltrok zich een change of culture, die de Engelse directeur deed verzuchten: "It used to be a profession, today it seems to be a job only". Het Institute verhuisde van Lombard Street naar ergens in de provincie. Ook in andere landen, de Angel-Saksische voorop, vond een morele verschuiving plaats van wijs naar slim. En soms verder: naar slinks en sluw.

Finanzplatz Amsterdam bleek niet immuun voor het lineaire denken. Geen theorie, géén ballast, werd in de jaren 90 de mantra die cursusontwikkelaars van NIBE steeds vaker van bankzijde te horen kregen. De snelle jongens, en meisjes, wilden vooral tips en trucs. En hoewel in de 2e helft van de jaren 90 nog tienduizenden bankmedewerkers zich voor een NIBE-cursus inschreven, sneuvelden succesievelijk de 'Bildungs'-elementen onderzoek, lunchlezingen, Jaardag, bibliotheek.

En nu dus ook het Maandblad. In de jaren 70, toen NIBE-cursisten nog individueel als lid werden ingeschreven, piekte de oplage van *Bank- en Effectenbedrijf* ergens tussen 15 en 20 duizend. Sinds het loslaten van het persoonlijk NIBELidmaatschap liep de belangstelling jaar in jaar uit terug. Tot grote zorg, althans ontsteltenis, van het Bestuur en de Redactie. 'Zolang ik voorzitter ben zal ik er op toezien dat het maandblad blijft bestaan' zei Dr H.G.van Straaten in 1984 toen het aantal abonnees door de 10 duizend zakte. Begin jaren 90 ging het aantal door de 5 duizend en rond de eeuwwisseling, naar verluidt, door de duizend.

Aan de kwaliteit zijn nooit concessies gedaan. De redactie heeft altijd aankomend talent een forum geboden om frisse ideeën in de week te leggen of uit te broeden. Van een 'lezers'-blad is *Bank- en Effectenbedrijf* inderdaad een 'schrijvers'-blad geworden: menig latere captain of banking heeft in het maandblad zijn eerste talenten ontvouwd. Jammer dat de bedrijfstak deze organische functie niet voldoende op waarde heeft geschat.